

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 514-1911)

Originalt emne

Hjælpekassen

Hjælpekassen/Hjælpekassen i Almindelighed

Uddrag fra byrådsmødet den 22. februar 1912 - side 6

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 514-1911)

Andragende fra Bestyrelsen for den kommunale Hjælpekasse om et ekstraordinært Tilskud paa 5000 Kr. for indeværende Aar.

Formanden meddelte, at Andragendet var anbefalet af Budgetudvalgets Flertal, medens et Mindretal forbeholdt sig sin Stilling.

Mikael Johansen kunde ikke gaa med til at give Bevillingen, da man var meget højt oppe i Forvejen og i det hele haardt spændt for. Efter en Statistik i "Danmarks kommunale Efterretninger" var Kommunens Bidrag i København kun 65 Øre pr. Indbygger, medens det her var 1 Kr. 09 Øre. Efter den anførte Statistik var ganske vist enkelte smaa Byer oppe paa et højere Bidrag end Aarhus, men Byer som Odense, Randers og Aalborg var lavere end Aarhus.

Simonsen anbefalede at give den ansøgte Ekstrabevilling, som der sikkert var Trang til, og som Kassen næppe kunde undvære, hvis den skulde kunne fortsætte sin Virksomhed Aaret ud. At der i andre Byer blev ydet et mindre Tilskud, kunde ikke motivere et Afslag, idet Hovedsagen var, at Kassen fik de Penge, den havde Brug for. Det vilde være uforsvarligt, om Hjælpekassen i denne haarde Vinter skulde indstille sin Virksomhed eller ikke skulde kunne opfylde de Forventninger, som den havde vakt. Den af Hr. Mikael Johansen

paaberaabte Statistik var vistnok et Par Aar gammel, idet ikke mindre end 11 Byer var højere oppe med Bidrag end Aarhus. En enkelt By midt i Jylland var endog oppe paa et Bidrag af 2 ½ Kr. pr. Indbygger. Selv om Aarhus gav 1 Kr. 09 Øre, var man altsaa her ikke nær paa Højde med, hvad der blev givet andre Steder. Endelig kunde man heller ikke sammenligne med København, hvor man vistnok ikke overførte Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. I indeværende Aar vilde de maanedlige Bidrag til Enker med Børn beløbe sig til ca. 45000 Kr., og til næste Aar var det beregnet at udgøre ca. 50000 Kr., saa det vilde let ses, at der for en By af Aarhus Størrelse ikke blev noget stort Beløb at regne med til mere tilfældige Understøttelser. Desuden maatte der ogsaa regnes med, at Hjælpekassen fra Oktober af ved Forlystelsesskatten var blevet berøvet forskellige Afgifter. Hvis Byraadets Højre stemte imod Bevillingen, lavede det kun Obstruktion mod dets Partifæller i Hjælpekassens Bestyrelse, idet disse ligesaa meget som Socialdemokraterne forlangte Beløbet. Et af Højre-medlemmerne i Kassens Bestyrelse, en Dame, havde endog i Budgetudvalget meget energisk anbefalet Bevillingen.

Mikael Johansen vidste ikke, hvem vedkommende Dame var. Der var ingen, der benægtede, at der var Trang til Stede, men der maatte ogsaa regnes efter de Midler, man havde. Desuden var Arbejdsløsheden efter Sigende ikke saa stor for Tiden. Naar Loven om Hjælp til Enker og Enkemænd med Børn kom, vilde den yderlig koste Kommunen store Beløb, antagelig over 100000 Kr., og dette var en Grund mere til nu at holde igen. Selvfølgelig tænkte Højre ikke paa at lave Obstruktion; thi selv om det kunde forstaas, at Hjælpekassens Bestyrelse og altsaa ogsaa deres Højre-medlemmer pressede paa, saa maatte det dog ogsaa erindres, at Byrådet havde Ansaret for de Penge, det bevilgede. Den By, der var oppe paa et Bidrag af Kr. pr. Indbygger, laa vist ikke i Midt-, men i Vestjylland.

Olesen kunde i Modsætning til Hr. Mikael Johansen anbefale Budgetudvalgsflertallet Indstilling. Taleren var aldeles ikke blevet overrasket over Andragendet, da han nok havde tænkt sig, at det vilde komme, fordi han aldrig før under sit Arbejde i Fattigudvalget og Udvalget for Alderdomsunderstøttelse havde set saa stor Efterspørgsel efter Hjælp som i denne Vinter. Det var meget rigtigt, at Byrådet havde Ansaret for de Penge, det bevilgede, men det havde ogsaa et Ansvar, naar Folk intet havde at brænde og spise. Med Henblik paa den haarde Vinter og den store Arbejdsløshed, navnlig blandt Arbejdsmændene, kunde han anbefale Bevillingen.

Marinus Petersen anbefalede at bevilge de 5000 Kr. Med Hensyn til Arbejdsløsheden var Hr. Mikael Johansen forkert underrettet, da da den netop var meget stor i Vinter. Arbejdsmændene havde saaledes gennem deres Kasser i lang Tid udbetalt ca. 3000 Kr. om Ugen, hvad der svarede til mellem 1500 og 2000 tabte Arbejdsdage. Taleren kunde meget godt forstaa, at Hjælpekassen ikke kunde klare sig med de Midler, den havde til mere tilfældig Hjælp.

Simonsen kunde ikke forstaa, at Hr. Mikael Johansen vilde henvise til, at man ikke havde Raad, naar Hr. Johansen dog indrømmede, at der var stor Trang. Denne Tale kunde maaske være forstaaelig, hvis Kommunen ikke havde Forsørgelsespligt, men da den havde det, maatte det erindres, at man slap billigere ved at støtte gennem Hjælpekassen end ved Fattigvæsenet.

Clemensen kunde ikke forstaa den Staahej, der blev gjort af den Sag. Spørgsmaalet var kun, paa hvilken Konto man helst vilde have Beløbet opført, da Pengene gik ganske samme Vej. Efter Talerens Mening var det langt bedre og billigere at hjælpe gennem Hjælpekassen end gennem Fattigvæsenet. For Tiden var Arbejdsløsheden meget stor.

Mikael Johansen skulde skænke Hr. Clemensen Udtalelsen om Staahej. Han kunde godt tænke sig Tilfælde, hvor det vilde være heldigere at sende en Mand til Fattigvæsenet end at hjælpe ham gennem Hjælpekassen. I Vestergade boede der saaledes en Mand, der fik 8 Kr. om Ugen af Hjælpekassen, og som brugte Pengene til Brændevin. Denne Mand vilde sikkert have betydeligt bedre af at komme under Fattigvæsenet. Det var vel rigtigt, at Kommunen havde Forsørgelsespligt, men Folk havde dog først Pligt til at forsørge sig selv, saa langt de kunde. Hvis der blev nedsat et Undersøgelsesudvalg, vilde man sikkert finde adskillige Tilfælde som det af Taleren anførte med Manden i Vestergade.

Olesen havde intet imod et Undersøgelsesudvalg. Hvis Hr. Mikael Johansen blev Medlem deraf, hvad Taleren vilde anbefale, skulde Hr. Johansen nok faa et andet Syn paa Tingene, og der vilde saa gaa endnu flere Penge. Han anmodede Hr. Johansen om at sende Adressen paa den omtalte Mand til rette Sted. I en saa stor By som Aarhus kunde der let ske Fejltagelser.

Simonsen saa ingen Grund til ved denne Lejlighed at fremkomme med Udtalelser om daarlig Administration af Hjælpekassen. I Fjor var det blevet sagt, at en enkelt Mand havde faaet 1100 Kr. i Understøttelse. En i den Anledning foretaget Undersøgelse havde imidlertid vist, at vedkommende slet intet Bidrag havde faaet fra Hjælpekassen.

Selvfølgelig burde en Mand, der brugte sin Understøttelse til Brændevin, ikke støttes af Hjelpekassen, men Bestyrelsen for denne var sikkert ogsaa uvidende om denne Sag, og Tilfældet var vist ogsaa en Undtagelse. Naar man kom til Kundskab om den Slags, burde man sende Kassens Bestyrelse Underretning derom.

Mikael Johansen havde ikke udtalt, at Hjelpekassen blev slet administreret, men kun peget paa, at der godt kunde gives Tilfælde, hvor det var bedre at støtte Folk, der ikke forstod at omgaas Penge, gennem Fattigvæsenet end gennem Hjelpekassen. Han troede, at en Mængde Tilfælde vilde vise sig at være ligesom det af ham fremdragne.

Budgetudvalgets Flertals Forslag vedtoges.

